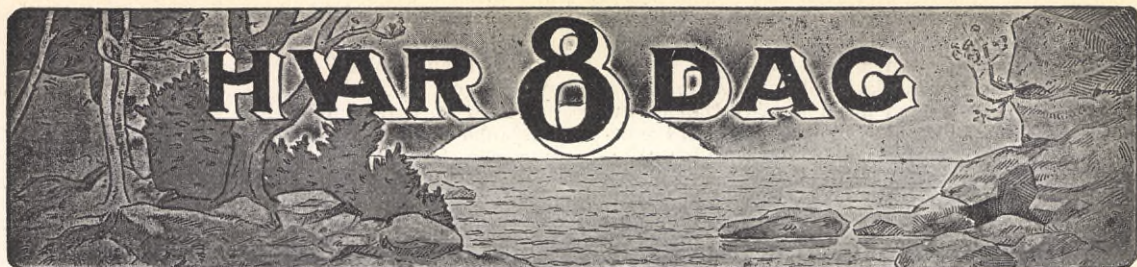

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 8e December 1901

N:r 10

Återgiftvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Otto Christian Lovén* (med 1 porträtt). *Hans Gustaf Pantzerhielm †* (med 1 porträtt). *Vår nyaste landshöfding* (med 1 porträtt). *Den nye norske riksadvokaten* (med 1 porträtt). *Helgo Zetterwall* (med 1 porträtt). *"Skylleriksdagen"* (med 1 illustration). *Från invigningen af den nya tennispaviljongen i Göteborg* (med 1 illustration). *Från den stora bazaren i Malmö* (med 3 illustrationer). *Axel Elmhind †* (med 2 porträtt). *Puccini och "Bohème"* (med 3 illustrationer). *Georg Brandes* (med 1 illustration). *Ett framstående "medium"* (med 1 porträtt). *Teater- och musikklubben i Stockholm* (med 1 illustration). *Krusifixet i Öja kyrka* (med 2 illustrationer). *Rysslands yngste populäre diktare* (med 1 porträtt). *En förlofning. Af Knut Ellert. Heinemonumentet i Paris* (med 1 illustration). *Veckans porrättgalleri* (med 18 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBLAG. GÖTEBORG. 1901.

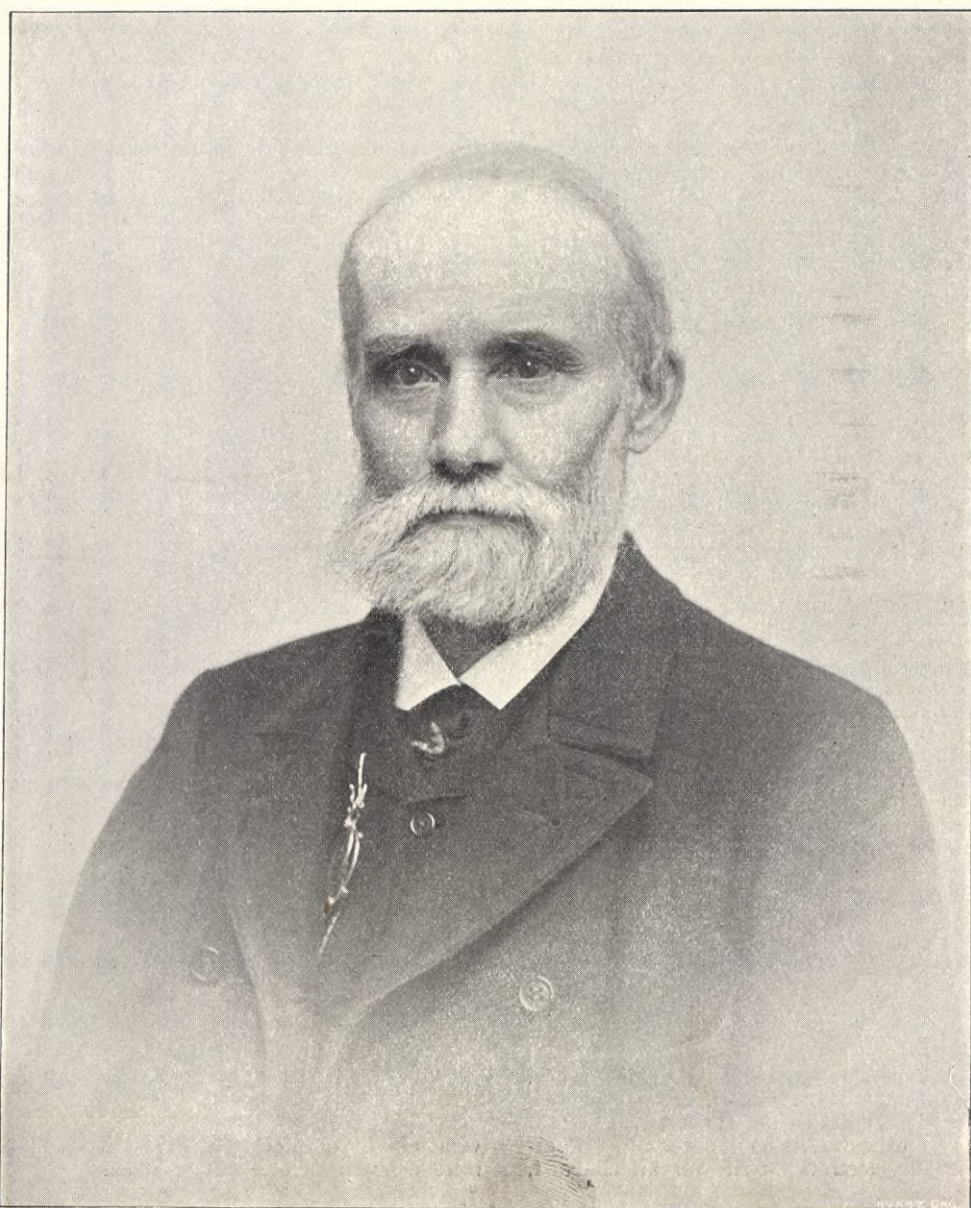

Foto. Roester, Stockholm.

Professor CHRISTIAN LOVEN.

OTTO CHRISTIAN LOVEN.

Den bekante anatomen och fysiologen, f. professor vid Karolinska institutet *Otto Christian Lovén* kommer att med nästa januari månads utgång lämna sin befattning som sekreterare i Landtbruksakademien, hvilken han beklädt sedan 1884, och i hvilken egenskap han redigerat akademiens »Handlingar och tidskrift». Närmaste anledningen till detta afskedstagande, hvarigenom Landtbruksakademien förlorar en synnerligen värdefull kraft, torde vara professor Lovéns hälsotillstånd.

Christian Lovén tillhör de äldre svenska vetenskapsmän, hvilka, samtidigt som de utvecklade en i hög grad framstående rent vetenskaplig verksamhet, tagit liflig del i det allmänna och därstädes varit icke mindre nyttiga.

Född i Stockholm den 12 mars 1835, blef L. student i Uppsala 1852, undergick kirurgie magisterexamen i Stockholm 1861 och blef 1863 med. dr i Lund. L. var i ett par år t. f. adjunkt i anatomi och fysiologi vid Karolinska institutet, företog 1857—58 en längre utländsk studieresa och medföljde 1860—61 som uppbördsläkare korvetten *Najadens* expedition till Sydamerika och Västindien. 1863 blef han adjunkt i anatomi och fysiologi och 1874 förste innehafvare af den nya professuren i fysiologi vid Karolinska institutet, där L. året förut inrättat ett fysiologiskt observatorium. Från professuren tog L. afsked 1886 och har sedermera ägnat sig åt sekretariatet i Landtbruksakademien, hvaraf han redan 1882 blef ledamot.

L. har upprepade gånger för fysiologiska studier vistats utrikes. Hans vetenskapliga arbeten

af såväl anatomiskt som fysiologiskt innehåll äro synnerligen värdefulla.

Men L. har, som sagdt, icke nöjt sig med att försjuka i vetenskapens värld och att framlägga sina rön för sina lärda kolleger. Han har äfven utgifvit populära skrifter — t. ex. om blodet och om människokroppens byggnad och förrättningar — och därigenom varit en af banbrytarna för spridandet af naturvetenskapliga kunskaper bland allmänheten — en rörelse, hvilken nu som bäst pågår, och detta helt säkert till fromma för hela vårt land. Ty kunskap är ljus, och i ljuset trivas inga osunda *mia-mor*.

Professor L. har äfven under ett par valperioder varit en af Stockholms stads representanter i Andra kammaren. Som politiker har han anslutit sig till de liberala idéerna, ehuru han ansett, att »strecket» endast så småningom borde sänkas. Han har varit varm vän af nykterhetssträfvandena och religionsfrihet samt har bekämpat lifsmedelstullarne.

L. har vidare varit verksam som ledamot af arbetareskyddskommittén 1891—92 och af nya arbetareförsäkringskommittén 1891—93. 1887 valdes han till ledamot af Vetenskapsakademien. F. n. är den verksamme mannen äfven ledamot af statistiska tabellkommissionen och direktionen öfver Allmänna barnhusinrättningen i Stockholm.

I sanning en ovanligt rik och gagnande verksamhet att blicka tillbaka på! Många äro väl också de, som instämma i vår önskan, att hans lefnads afton nu må bli så solljus och vacker, som hans lifsgärning förtjänar det.

HANS GUSTAF PANTZERHIELM. †

Med öfverste Pantzerhielm, som afled den 28 nov., har svenska officerskåren mistat en högt värderad kamrat, svenska armén förlorat en af sina mest dugande män. Förlusten är så mycket kännbarare, som den inträffat vid en tidpunkt, då armén är i stort behof af alla sina förmågor för att genomföra det nu påbörjade nydaningsverket, den är så mycket påtagligare, som öfverste Pantzerhielm på grund af sin ställning som krigsskolans chef var i stånd att göra sina framstående egenskaper kända, uppskattade och fruktbringande inom hela armén.

Född 1855, officer 1874, befordrades den aflidne ganska hastigt. Öfverstelöjtnant och chef för krigsskolan vid årsskiftet 1897—98, hade han helt nyligen nått öfverstegraden, då döden oförmodadt afbröt hans framgångsrika lefnadsbana.

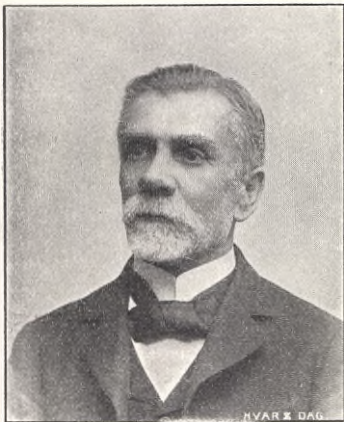
Sin militära bana började Pantzerhielm vid Kronobergs regemente, hvarifrån han dock snart öfverflyttades till generalstaben. Här kom han hufvudsakligen att tagas i anspråk dels för de topografiska arbetena, dels som lärare i topografi och militärgeografi vid krigsskolan och krigshögskolan. För dem, som någorlunda följt med vårt kartväsendes utveckling under senare år, äro öfverste Pantzerhielms förtjänster på det topografiska området välbekanta. Hans bortgång måste betraktas som en oersättlig förlust för vårt kartverk, ehuru väl han under de senaste åren ägnade sina rika krafter åt ledningen af vår krigsskola. De fyra årsklasser officerare, som under öfverste Pantzerhielms ledning fostrats till sitt ansvarsfulla vär,

veta, att den aflidne fyllt äfven detta kall som den rätte mannen på den rätta platsen.

VÅR NYASTE LANDSHÖFDING.

Till landshöfding i Västernorrlands län har efter framlidne landshöfding Ryding utnämnts häradshöfdingen i Fryksdals domsaga af Värmlands än *Gustaf Magnus Valdemar Rudebeck*, född 1842. Dugande och skicklig jurist, har han sedan

G. M. V. RUDEBECK.

1881 innehåft den befattning han nu lämnar och är jämväl sedan flera år ledamot af Första kammaren, där han bl. a. varit medlem af konstitutionsutskottet. Hans utnämning sättes ju i sammanhang med den Dyrssenska utnämningen och kom nog för många som en öfverraskning. Med känslom om landsh. R:s energi och duglighet, tör man säkert kunna antaga, att den för hans län blir en angenäm sådan.

DEN NYE NORSKE RIKSADVOKATEN.

Till riksadvokat i Norge har efter Bernhard Getz utnämnts amtmannen K. St. O. O., R. R. S. O. O. 2 kl. *Johan Blackstad* f. 1832. Det vill ju myc-

JOHAN BLACKSTAD.

ket till att ersätta en sådan man som Getz, men det enstämmiga bifall, som helsat den nye riksadvokatens utnämning låter förmoda, att man från alla håll af honom väntar det bästa!

HELGO ZETTERWALL.

Den 21 nov. fyllde f. öfverintendenten *Helgo Zetterwall* i Stockholm. Z., som är en synnerligen ungdomlig åldring, uppvaktades på födelsedagen af öfverintendentsämbetets tjänstemän och många andra personer samt erhöi lyckönskningar i mängd.

Z. är, som bekant, en af våra mest kända äldre arkitekter. Det är han, som restaurerat Lunds domkyrka, Linköpings domkyrka, Uppsala domkyrka och Skara domkyrka. Antalet nya kyrkor, som han utfört, är förvånande stort, och bland dem märkas de präktiga tempen: Allhelgonakyrkan i Lund och Oscar Fredriks kyrka i Göteborg. Att för öfrigt uppräknat alla byggnader, för hvilka Z. varit mästare, vore att fylla minst en spalt. Se här emellertid några: kirurgiska lasarettet i Lund, Maltesholm, Bolinderska huset i Stockholm, Norra latinläroverket där sammastädes, universitetshuset i Lund o. s. v.

Z. blef 1866 e. o. konstruktör vid öfverintendentsämbetet och s. å. professor Brunius' efterträdare som arkitekt vid Lunds domkyrka. 1871 blef han ledamot af konstakademien, utnämndes 1881 till professor i byggnadskonst därstädes samt efterträdde s. å. Scholander — hvilkens elev han varit — som intendent vid öfverintendentsämbetet och blef efter v. Dardel 1882 öfverintendent och chef för ämbetsverket. Han tog 1897 afsked från denna post.

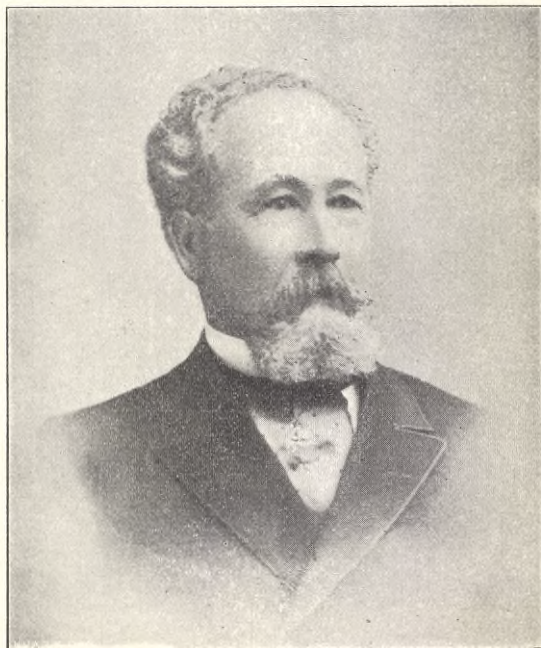

Foto. Wolfenstén, Stockholm.

SKYTTERIKSDAGEN.

1. Björln. 2. Tingsten. 3. Weidenhielm (Nässjö). 4. Trotz. 5. Forsell (Venersborg). 6. Nordin (Gäfne). 7. Rudbeck.
8. M. Anderson (Göteborg). 9. Sjögren (Blekinge). 10. Söderholm (Sala). 11. Cratz (Gäfne). 12. Grandin (Gammelstilla). 13. S. Hansson (Skåne).

At det representantmöte för skytteföreningarna, som under förliden vecka var samlat i Stockholm, meddela vi här en utbildning, speciellt tagen för HVAR 8 DAGS räkning genom välvilligt tillmötesgående af »skyttelekslagsmännen», äfvensom porträtt af sekreteraren i centralstyrelsen för Sveriges Hrv. skytteföreningar apotekare *Vilho Wahlqvist* och mötets ordförande, generalen frh. *Z. Rudbeck*.

FRÅN INVIGNINGEN AF DEN NYA TENNISPAVILJONGEN I GÖTEBORG.

Foto. Johanson. Göteborg.

Invigningen den 30 november i Göteborg den nya ståtliga tennisaviljongen med en påhugande fest. Från hvilken vi här meddela en lyckad grupp

FRÅN DEN STORA BAZAREN I MALMÖ.

Foto. Rotkjfer, Malmö

»BUKETT-TABLÅ»: En särdeles originell och smakfull grupp.

Den stora bazaren i Malmö förliden vecka till förmån för ett blifvande kustsanatorium för skrofulösa barn, hvilken stod under kronprinsessans höga beskydd, blef en i allo glänsande och lyckad

tillställning. Frikostiga gåfvor i mängd, däribland främst från samtliga det kungliga husets damer, hade influtit, och anordningarne voro på alla områden de bästa och mest smakfulla.

TVÅ CHARMANTA TABLÅER FRÅN MALMÖBAZAREN:
»DROTTNING BLANCA»: Doktorinnan Petré.

»KÖNIGIN LOUISE»: Grefvinnan Wachtmeister till Kulla-Gunnarstorp.

AXEL ELMLUND. †

Lördagen den 23 november afled i hufvudstaden f. skådespelaren vid de k. teatrarne *Axel Vilhelm Julius Elmlund* i en ålder af 63½ år.

Elmlund var, som bekant, i sin krafts dagar en utmärkt framställare af stora hjälteroller. Uppfostrad vid baletten, uppträdde han 1862 för första gången som skådespelare, i Thumelicus roll i »Fåktaren från Ravenna» och slog strax igenom. Bland de roller, som han sedan utförde, må nämnas: Coriolanus i skådespelet med samma namn, Horatio i »Hamlet», Bothwell i »Maria Stuart i Skottland», Bengt Lagman i »Bröllopet på Ulfåsa», Sigismund i »Lifvet en dröm», Dagvard Frej, Gustaf Vasa i »Fången på Kallö», Gustaf Adolf i »Vasaarfvet», Harald Hårdråde i »Väringarne», Alcibiades i »Timon af Atén», Richmond i »Richard III», Florizel i »En vintersaga», Othello, Antonius i »Antonius och Cleopatra», Kjartan i »Kjartan och Gudrun», Sigurd Viking i »Härmännen på Helgeland», Halvard Gåla i »Mellan drabbningarna», Karl XII i »Lejonet vaknar», Doktor Rank i »Ett dockhem», Fjeldbo i »De Ungas förbund», Axel i »De nygifta», Humbert i »Det besegrade lejonet», Pastor Manders i »Gengångare» och Kleon i »Antigone».

Elise Hwasser yttrade en gång på gamla dagar om Elmlund, att han var »grann» i unga hjälteroller — skrifver Georg Nordensvan i det förträffliga arbetet »I rampljus». Grann är just rätta ordet, och i unga hjältars gestalt var Elmlund på sin rätta plats. Ståtlig och vacker, högväxt, smidig och kraftfull, riddare och

ung heros, käck, stormande, men, där så kräfdes, lugn, med värdiga later. Alltid behärskad och måttfull, aldrig några genialitetens nycker, kanske

icke alltid den intensitet i känslan, som kunde önskas, den skarpa individualisering, rollerna kunnat gifva anledning till. — Men dock tör det utan öfverdrift kunna sägas, att Elmlund gifvit imponerande uttryck åt ungdomlig kraft, åt flammande lefnadslust och åt trots, som ej vet af några betänkligheter. Vekhet, melankoli och svärmeri voro mindre hans sak än viljestyrka, energi, raskhet.

Så försvann det stora dramat från scenen — och Elmlund blef öfverflödig. Man fick dock på 1880-talet se honom utföra flere roller i de nordiska realistiska skådespelen, som ju synes af ofvanstående

rollförteckning. Men så gick han sin väg i all tysthet och blef privatman. Elmlund var också i den lyckliga ställning, att han icke berodde af sin lön som skådespelare.

En man sådan som Elmlund tillhörde naturligtvis hufvudstadens mest bekanta personligheter, och man kunde under de senare åren nästan hvarje dag se den ståtliga mannen med den vackra hållningen promenera en stund å Sturegatan, där han hade sin bostad. För öfrigt lefde han tyst och stilla, läste sina böcker, umgicks med sina släktingar och vänner, men syntes nästan aldrig å teatern....

I vår dramatiska konsts häfder skall hans namn alltid nämnas med heder och aktning.

Foto. Augusta Zetterlund, Sthlm.

ELMLUND SOM SIGURD I »Härmännen på Helgeland».

Det var med största intresse man afvaktade uppförandet af *Giacomo Puccinis* opera »Bohème», som i dagarne gått öfver K. operans

GIACOMO PUCCINI.

scen, och som där efter allt att döma gjort succès, äfven om kritiken här som annorstädes utfallit ganska olika. Puccini är född i Lucca 1858, studerade musik hos Bazzini och Ponchielli samt har, utom en massa samt åtskillig kammarmusik, komponerat operorna »Le Villi» (1884). »Edgar» (1889), »Manon Lescaut» (1893), »Bohème» (1897) samt »Tosca» (1900). De tre sistnämnda operorna ha uppförts å en mängd europeiska teatrar, särskildt har »Bohème» gifvits på öfver 100 olika scener.

Puccini tillhör den »ungitalienska» skolan, de s. k. italienska veristerna, hvilka med tillämpande af de Wagnerska idéerna sökt reformera den gamla italienska operan i den nya stilriktning, som inleds med Boito, och hvilken såsom ytterligare representanter kan räkna bl. a. Mascagni, Leoncavallo — som ju ock komponerat en »Bohème» — samt i viss mån också den unge andlige kompositören *abbate* Perosi.

Att den äldre italienska operastilen, sådan den ter sig exempelvis i Verdis äldre operor, hade öfverlevat sig själf och behöfde reformeras, tör väl ej förnekas af någon, och bästa beviset härför är väl gamle Verdis egen resoluta brytning på gamla dagar med de traditioner, han hittills hyllat. Och den kolossala, nästan i musikens häfder enastående succès, som kommit t. ex. Mascagnis »Cavalleria» och Leoncavallos »Pagliacci» till del, visar, att det dock var just *detta*, som deras samtid ville ha, längtade efter och behöfde.

Emellertid ser det ju onekligen ut, som om dessa »verister» med den stora, första framgången också nått slutmålet för sin utveckling samt fyllt

sitt ändamål — åtminstone har intet af de verk, som de senare presterat, vare sig gifvit något nytt uppslag eller ens slagit igenom. Äfven hos Perosis synes på sistone en viss afmatning ha ägt rum.

Den ende af de unga italienarne, som i sina senare verk åtminstone följts af en yttre succès är Puccini, äfven om som ofvan antydts kritiken ingalunda städse varit honom bevågen.

Så ligger framför mig en ingående och absolut nedsablande recension af »Bohème» och hela den stilriktning, hvarur den framgått, af den framstående wienerkritikern Hanslick, som bl. a. säger:

»Musiken spelar i denna opera egentligen en sekundär roll, hur anspråksfullt och larmande den än tränger sig fram på enstaka ställen. Läser man före uppförandet de fyra å fem första sidorna i den tättryckta textboken, så undrar man, om detta verkliga är en operalibretto och icke en komedi.

Denna odrägligt svassiga dialog, som tråkigt och långträdigt rör sig kring de alldagligaste saker — den skulle fram'ocka musik, skulle entusiasmera en tondiktare. Omöjligt kan musiken här verka som likaberättigad, själfständigt formande konst: blott som undermålning, grundering, alldaglig konversation. Alltså näst sista steget af den på nedstigande stadda musiken; det nästa och sista steget är den ohöjda melodramen.»

Detta ensidiga omdöme torde dock knappast kunna anses korrekt. För det första tör väl med skäl kunna betvivlas, att Puccini någonsin afsett, att »Bohème» skall vara någon opera i detta ords egentliga mening, den är snarare en opera comique, i hvilken den talade dialagen på Wagnersvis behandlas recitativiskt — naturligtvis ett mycket djärf tilltag, då ett modernt ämne med alldagliga händelser och situationer behandlas, men den stortartade framgång operan rönt öfverallt — äfven i Wien trots Hanslick — visar bäst, att experimentet härutinnan lyckats ganska väl.

Tar man »Bohème» som ofvan antydts, hvilket väl tör vara det riktigaste och rättvisaste, blir ju måttstocken en helt annan, och man får då äfven medgifva, att musiken här intager en med texten minst sagdt jämlik ställning. Att den, där så skall vara, fint och elegant smyger sig efter handlingen kan väl ej betecknas som något fel.

Innehållet i den af Illica och Giacosa efter Murgers bekanta roman sammanställda libretton är i korthet följande:

Första akten försiggår i det vindsrum, som målaren Marcel delar med poeten Rodolphe. Det är vinter, och de båda stallbröderna frysa. Då kommer den tredje i laget, musikern Schauarnard och visar sig vara i besittning af penningar, med hvilka de nu vilja göra sig en glad dag å Café Momus. Dessförinnan infinner sig husvärdens och fordrar den resterande hyran. Men de tre vännerna, med hvilka nu äfven den fjärde, filosofen Colline, förenat sig, lyckas genom allehanda snack draga värden vid näsan och köra slutligen ut honom. Tre af vännerna begifva sig nu till kaféet, medan Rodolphe stannar för att afsluta en tidsningsartikel. Det klappar på dörren, och den vackra grannen, brodösen Mimi inträder för att få sitt ljus tändt, hvilken enkla åstundan slutar med en kärleks-scen, hvarunder Mimi loftar att medfölja till kaféet.

Här träffas i andra akten alla vännerna jämte en hel del annat folk. Styckets andra hjältinga, f. d. chanteusen Musette, uppträder tillsammans med en rik narr. Men denne förstär hon snart aflägsna för att åter anknyta förbindelsen med sin förre tillbedjare, Marcel. Ridån faller under tonerna från en förbipasserande musikkår.

Tredje akten försiggår framför en tarflig tavern i utkanten af Paris. Mimi kommer frusen och eländig och varder vittne till, huru hennes älskare Rodolphe till Marcel uttalar sin afsikt att lösa förhållandet till Mimi, emedan hon har lung-sot och är nära döden. Badande i tårar tager hon afsked af Rodolphe, medan samtidigt en häftigt dispyt levereras mellan Musette och Marcel.

I fjärde akten är man åter i vindsrummet från första akten. Marcel och Rodolphe försöka arbeta, men deras tankar hvirfla kring Mimi och Musette, hvilka skaffat sig rikare beun-

drare. De båda andra vännerna komma med ingredienserna till en enkel supé, som äfätes i fröjd och gamman. Då stör-tar Musette in med det budskapet, att Mimi dödssjuk störtat omkull på gatan. Hon bäres in, och hon dör i vännernas när-varo och under Rodolphes utbrott af förtvif an.

Den musik Puccini skrivit till denna text är först och främst äkta italiensk, melodiös, klang-full och klar. Den erinrar här och hvar både om Mascagni och Leoncavallo, är kanske ej alltid så ursprunglig som dessa, men till gengäld betydligt finare och elegantare utarbetad samt instrumen-terad med utomordentligt raffinement och finesse. Hvad som måhända fattas, är den öfverskådande, sammanhållande kraften, intrycket blir väl mosaik-artadt, man får, så att säga, det hela serveradt i småportioner. Till detta intryck bidrager och den oupphörliga taktväxlingen och den oförmedlade moduleringen eller snarare inhoppandet i de från hvarandra mest aflägsna tonarter. Äfvenså kan med fog anmärkas mot det hvarken af text eller handling motiverade användandet af upp- och ned-stigande parallella kvintgångar, hvilka beledsaga såväl konversationen i ateliern som folkscenen framför kaféet och äro af alldeles öfverväldigande »veristisk» verkan.

Som helhet betraktadt, är dock Puccinis »Bo-hême» trots sina fel ett både fint och genialt verk, som väl är värdt den succés, som kommit det till del.

T. v. T.

Foto. Ländahls fot.-aff., Sthlm.

Frkn FERNQUIST och hr LEJDSTRÖM som Musette och Marcel

Foto. Olausson, Sthlm.

SCEN UR »BOHÊME»: Fjärde aktens slutscen. Mimi dör hos Rodolphe.

Hr Ödman,
poeten Rodolphe.

Hr Mandahl,
musikern Schaunard.
Fru Hellström,
Mimi.

Frkn Fernquist,
Musette.

Hr Lejdström,
målaren Marcel.

Hr Sellergren,
filosofen Colline.

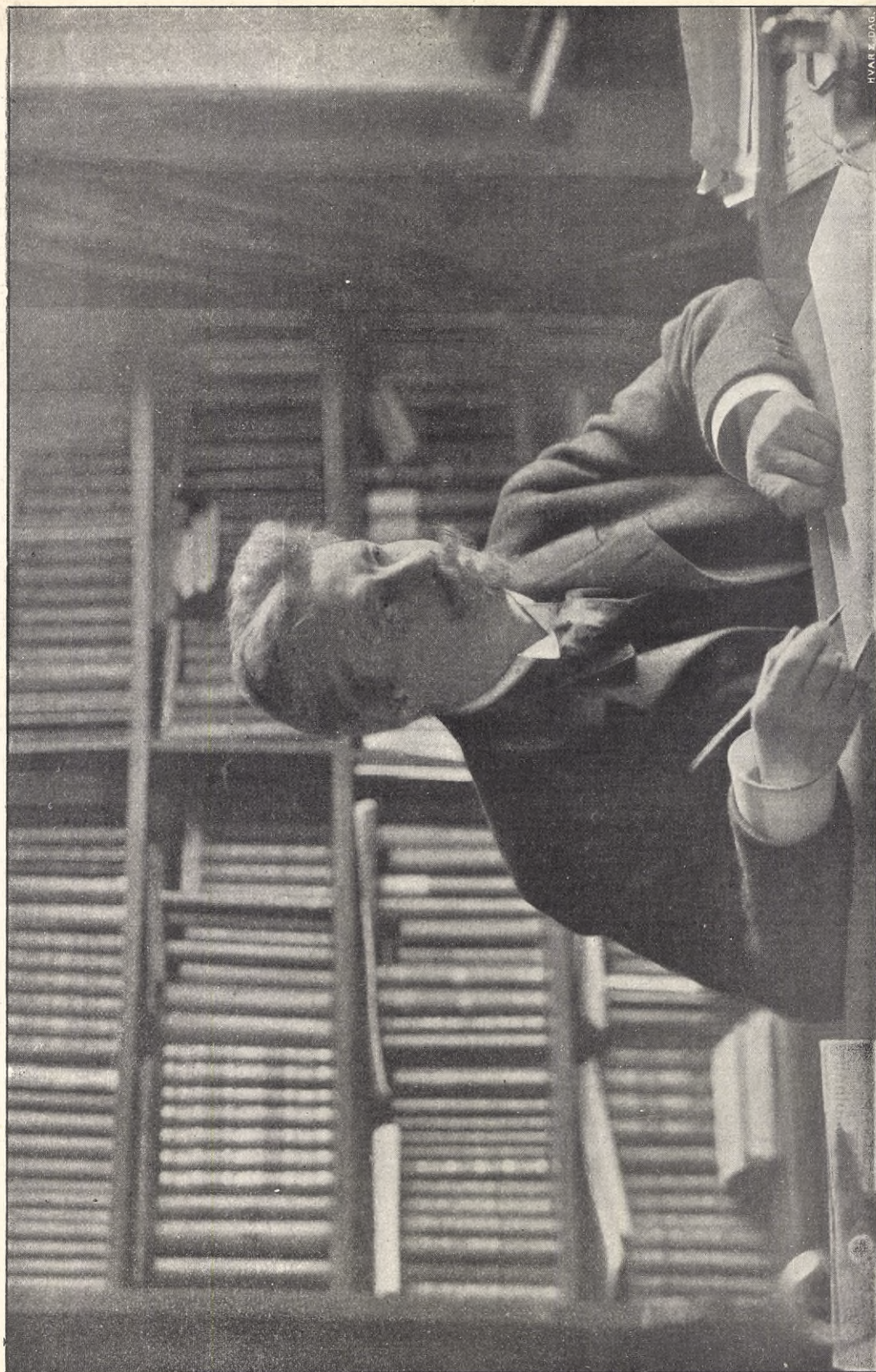

Foto. Fred. Ritzel, Egeparken.

Speciell för HVAR 8 DAG taget porträtt i anledning af den åt den banbrytande lärde föreslagna nationalberöningen.

GEORG BRANDES.

Dagspressen har nyligen meddelat det ganska märkliga, från Köpenhamns universitet utgångna förslaget, att den danska riksdagen måtte bevilja dr Georg Brandes ett årligt hederanslag af 6,000 kr. motsvarande den högsta professorslönen vid nämnda universitet, utan att någon af de med en professur följande förpliktelserna åläggas honom. Det är väl att förmoda, det riksdagen genom att bifalla detta förslag ändtligen, fastän sent, ger ett uttryck åt landets förpliktelse mot den fräjdade litteraturhistorikern och kritikern, som under en mansålder envist utestängts från den akademiska lärostol, hvartill han varit själfskrifven, om ej hans politiska, sociala och religiösa radikalism gjort honom illa sedd af de »sammällsbevarande».

Det är i dagarne jämt 30 år, sedan Georg Brandes, hemkommen från en längre utländsk resa, i Köpenhamn började sina namnkunniga föreläsningar öfver »Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Literatur» och därmed öppnade sitt stora banbrytarefält för införandet af en modern lifsuppfattning i den af reaktionens ande behärskade nordiska litteraturen.

De två första föreläsningsserierna: »Emigrantlitteraturen» och »Den romantiska skolan i Tyskland» voro utpräglat agitatoriskt-polemiska. Brandes angrep, som han själf förklarar, de döda tyske romantikerna för att bakom dem träffa de levande danska romantikerna. Han ville visa, hur man ute i Europa redan för länge sedan öfvervunnit reaktionen och återupptagit utvecklingen af 18:de århundradets frihets- och humanitetsideal. Det var sålunda mycket tendensiösa synpunkter, som till en början ledde honom vid hans behandling af litterära företeelser och europeiskt andslif. Reaktionen skildrades blott för att bekämpas och hvarje sats var beräknad på Danmark och danska förhållanden. Hufvuduppgiften var, yttrade Brandes, att genom en mångfald af kanaler leda de nya strömningar, som ha sitt ursprung i revolutionen och framstegsideerna, in i landet och häjda reaktionen på de punkter, där dess uppgift historiskt var afslutad.

Genom dessa sina revolutionär-reformatiska föreläsningar, som så våldsamt, ja ofta ungdomligt öfvermodigt drogo i härad mot den litteratur och den kultur, hvarpå man då för tiden lefde i Danmark, väckte Brandes både jubel och stor förbittring. Han blef, hvad han åsyttade, en väckare och strömbrytare, det unga Danmarks banérförare, »genombrottets» man. Men å andra sidan skadade hans polemiska öfverdrifter och hans hänsynslösa agitatoriska hållning mot den diktning, till hvilken de äldre sågo upp, hans utsikter som universitetslärare och hindrade länge hans stora förtjänster såsom originell psykologisk-ästetisk kritiker att helt göra sig gällande och att vinna rättvist uppskattande. Man förbisåg länge det *centrala* hos denna stora begåfning, hans snillrika psykologiska skarpskick och utomordentliga förmåga af inträngande ästetisk sympati vid förklarandet af kostföreteelser och deras frambringare — för det till en början mer i ögonen fallande *periferiska*, som väl ock för honom själf på hans första stadium tedde sig som det väsentliga, nämligen hans agitatoriska sociala reformationsbegär, hans radikala kraf på »människoandens revolter».

Den oförvägne kämpen ville ha storm, och han fick den. Från alla håll haglade angrepp öfver ho-

nom, han utpekades som fäderneslandsfiende, samhällsupplösare och en ungdomens förförare, och till de konservativa klagomålen sällade sig skarpa uttalanden från litteraturhistorikerna ex professo, beskyllande honom för bristande vetenskaplighet. Men ungdomens beundrande tillslutning, den anklang, hans förlösande ord väckte hos de vid stagnationen trötta, de efter modern lifsluft längtande andarne, höll honom skadeslös och styrkte honom i hans tro på hans nationellt uppfostrande mission.

Slag i slag höllos och utgäfvos af trycket de följande föreläsningarne »Romantiken i Tyskland», »Reaktionen i Frankrike» och »Naturalismen i England». Redan i det sistnämnda arbetet, som är en hänförd lofsång till friheten, framtråda i behandlingen af Byron de ofvan antydda centrala egenskaper hos Brandes, som denne sedan, när han kommit till full klarhet öfver sig själf, allt mer utvecklar och låter blifva bestämmande för sin litteraturhistoriska framställning. Den rent psykologisk-ästetiske *kritikern* tränger den social-politiske *agitatorn* åt sidan.

Sedermera (1887) har Brandes ock från denna förändrade synpunkt i grund omarbetat de båda första banden, så att dessa från att ursprungligen ha varit agitatoriska blifvit rent vetenskapliga, från nationellt danska blifvit universella.

Själf yttrar Brandes med anledning af denna omarbetning om sin förändrade litteraturhistoriska metod bl. a.:

»Då jag 1871 började utarbeta »Hovedstrømningerne», var jag ännu till hela min tankeriktning metafysiskt sinnad. Jag såg bort från personligheter; de voro för mig blott idéernas organer. Såsom af verkets titel framgick, intresserade jag mig blott för hufvudströmningarna i idéernas värld Individualiteterna buros af strömningarna, rycktes med af dem. Deras personligheter tycktes författaren ointressanta. Därför fanns i den äldsta upplagan ej en enda lefnadsbeskrifning, ej ett enda porträtt. Först långt senare upptäckte jag, att jag just på detta område hade en styrka. Och då jag icke längre hyste det Hegelianska föraktet för det individuella, icke längre trodde, att den abstrakta världsanden frambragte värken, började jag fördjupa mig i de historiska personligheterna och visar, *hur deras produktion framgår af deras lif*».

Till denna nya ståndpunkt utvecklades Brandes först småningom under påverkan dels af sitt eget studium af framstående personligheter som t. ex. Lassalle, dels af moderna europeiska strömningar, såsom de af Renan och Nietzsche representerade.

Denna period, som tager sin egentliga början, när Brandes 1877 begaf sig till Berlin för att komma ut ur sin i längden rätt besvärliga och förryckande polemiska ställning, betecknas af hans förkärlek för monografiska framställningar och porträtt, arbeten sådana som »Søren Kirkegaard», »Danske Digtere», »Esaias Tegnér», »B. Disraeli», »Lassalle». Äfven 5:te bandet af »Hovedstrømninger» utgör egentligen endast en rad af monografier.

1883 återvände Brandes till Köpenhamn, sedan ett på enskild väg sammanbragt årligt underhåll garanterats honom. Här utvecklade han dels som föreläsare, dels som författare en rik värksamhet. Bland hans arbeten från denna tid märkas »Mennesker og Værker», boken om Holberg samt slut-

ligen den stora Shakspeare-monografien, hvori Brandes sökt rekonstruera skaldens lif ur hans verk.

Det är Brandes' sällsynta fina sinne för det individuella i konstvärket och hos konstnären, hans förmåga att visa, hur den konstnärliga individualiteten gifvit sig uttryck i värkets individualitet, som gör hans många monografier så fängslande och lärorika och som förlämnar hans »Hovedströmningar» (isynnerhet de två sista och de båda omarbetade banden) deras bestående värde.

Brandes' blick för det individuella har ock i hög grad gjort honom till upptäckare och väckare, äggare och främjare af unga, spirande begåfningar, som ännu icke blifvit klara äfver sig själfve. I detta afseende är Brandes' insats i sitt lands nyare litteratur helt visst af stor betydelse.

Genom att öppna dörren för modärna europeiska idéströmningar och särskildt genom sitt kraftiga häfdande af realismens litterära princip — krafvet på naturiakttagelse och värklighetsstudium samt det fulla insättandet af den konstnärliga individualiteten i värket — har Brandes öfver hufvud spelat en ledande roll i hela Nordens nyare litteratur. Som kritiker har han världsrykte.

Det är ett betydande lifsvärk den nära 60-årige mannen kan blicka tillbaka på; universitetets förslag åsyftar ju ock att bereda honom såsom »bene meritis», om ock ej ännu »emeritus», ett visst »otium cum dignitate». Hans evigt unga eldsjäl, som i hans efternamn liksom fått ett symboliskt uttryck, skall dock, må man hoppas, ännu i många år verka i ljusets tjänst.

J. A.

ETT FRAMSTÅENDE »MEDIUM».

Foto. Julius Grape, Foto-affär & atelier, Sthlm.

Mr PETERS.

Vi meddela här en bild af det bekanta engelska mediet mr Peters, hviiken då detta skrives, är prinsessan Karadjas gäst i Stockholm och lär ha utträttat högst märkliga ting i spiritistväg. Mr P. reser från hufvudstaden till Kristiania.

TEATER- OCH MUSIKKLUBBEN I STOCKHOLM.

Foto. Lindahls fot.-aff., Sthlm.

TEATER- OCH MUSIKKLUBBEN SPELANDE »TILLFÄLLET GÖR TJUFVEN» på Olympiateatern i Stockholm.

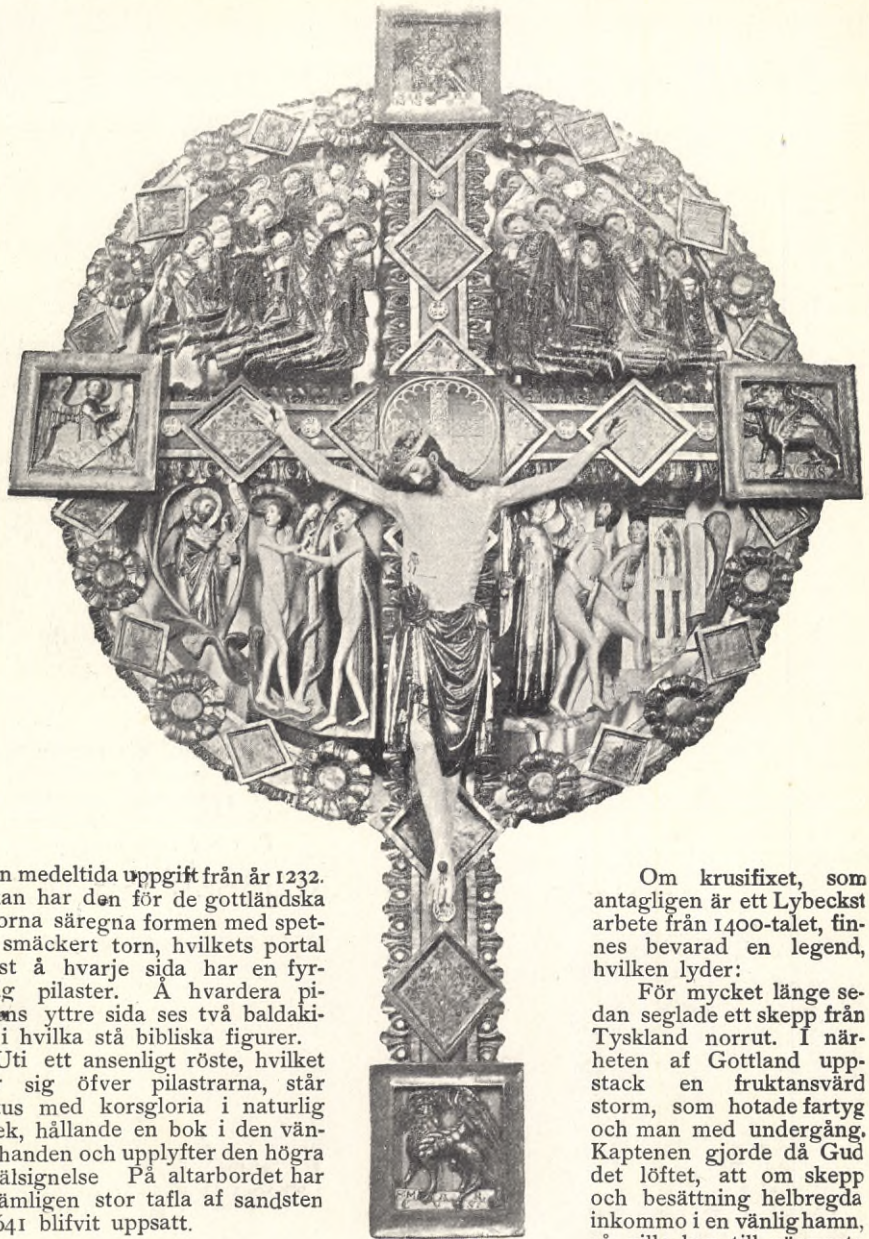
Till förmån för Skansens tivoli-fond ha de senaste dagarne förliden vecka ett par soiréer ägt rum å Olympiateatern. För HVAR 8 DAGS räkning togs vid generalrepetitionen en scen ur det gamla Hallman-Armfeltska sångspelet »Tillfället gör tjufven», som utgjorde soiréens förnämsta nummer.

KRUSIFIXET I ÖJA KYRKA.

ETT ENASTÅENDE MEDELTIDSMINNE.

Flere af Gottlands märkligaste helgedomar hafva under sista decenniet undergått mer eller mindre genomgripande restauration, hvarvid en mängd bibliska målningar af konstvärde, hvilka varit öfverdragna med kalklösning, framkallats och restaurerats.

Bland de tempel som sislidne sommar restaurerats är Öja kyrka. Själfva kyrkan har egentligen lämnats oberörd, enär den redan för några få år sedan undergick en grundlig reparation, men kyrkan gömmer en skatt, hvars motstycke ej finnes i Skandinavien, nämligen ett konstnärligt krusifix, som återställts i sitt forna skick, och af hvilket vi här visa en afbildning. Öja kyrka, som är uppförd af huggen och tuktad kalksten, förskrifver sig en-

ligt en medeltida uppgift från år 1232. Kyrkan har den för de gottländska kyrkorna säregna formen med spetsigt smäckert torn, hvilket portal ytterst å hvarje sida har en fyrkantig pilaster. Å hvardera pilasterns yttre sida ses två baldakiner, i hvilka stå bibliska figurer.

Uti ett anseeligt röste, hvilket höjer sig öfver pilastrarna, står Kristus med korsgloria i naturlig storlek, hållande en bok i den vänstra handen och upplyfter den högra till välsignelse. På altarbordet har en tämligen stor tafla af sandsten år 1641 blifvit uppsatt.

Om krusifixet, som antagligen är ett Lybeckst arbete från 1400-talet, finnes bevarad en legend, hvilken lyder:

För mycket länge sedan seglade ett skepp från Tyskland norrut. I närheten af Gottland uppstack en fruktansvärd storm, som hotade fartyg och man med undergång. Kaptenen gjorde då Gud det löftet, att om skepp och besättning helbregda inkommo i en vänlig hamn, så ville han till närmaste kyrka skänka det ombord varande krusifixet, afsedt för en kyrka i Moskwa.

Skepp och besättning fördes oskadda in i Burgsviks hamn, och kaptenen infriade sitt löfte. Så — förmåler legenden — fick Öja kyrka det härligaste bland krusifix i nordn.

Restaureringsarbetet här såväl som i de öfriga gottländska kyrkorna är på ett pietetsfullt sätt utfördt af dekorationsmålaren C. V. Pettersson, Stockholm, bördig från Gottland.

S. W.

ÖJA KYRKA PÅ GOTTLAND.

Den ryska litteraturen har sedan mer än tva decennier uppburits af tvenne namn: den numera senile kyskhetspredikanten Tolstoy och den skarpe, skoningslöse satirikern Anton Tschekoff. Ingen af dessa var det lifsens salt, på hvilket det intelligenta, unga Ryssland väntade, och man såg sig förgäfvos om efter den man, som skulle visa väg i väglösheten, en, som inför sitt misstroagna och misströstande folk kunde tala med den store, borne skaldens och siarens väldiga röst, som kunde säga det nya ordet, detta som alltid ligger så nära till hands, men dock så fjärran — det nya ordet om mod, lifsmod och offermod.... Och detta har Maxim Gorjkij gjort.

Den under pseudonymen Maxim Gorjkij skrivande ryske unge författaren Alexej Maximovitsch Peschkoff, hvilkens karaktäristiska drag vi här återgifva, är född den 14 mars 1869 i Nischnij-Novgorod, där hans far, som tidigt dog, var tapetserargesäll. Äfven modern, som gift om sig, dog efter några år, och vid nio års ålder anställdes Maxim som springpojke hos en skomakare. Efter att sedan ha varit i lära hos en ritare, som behandlade honom illa, rymde han hemifrån och kom som kockspojke ombord på en Volgabåt. Kocken var en afskedad gardesunderofficer, rå, men mycket beläst för sina förhållanden, och det var han, som egentligen »väckte» Gorjkij och gjorde honom till bokvurm: han började nu läsa allt, hvad han kom öfver.

Vid femton års ålder greps han af en »vild lust» att studera och begaf sig till Kasan i hopp att där kunna få gratisundervisning — men måste istället ta anställning i ett kringelbageri, och därmed begynte den tyngsta arbetsperioden af hans lif, en period, som dock i mångt och mycket var en sanningstid. Han kom härunder i intim beröring med en mängd mer och mindre urspårade individer af olika slag, hvilka han porträtterat med mästarehand i sina stora berättelser »Konovaloff» och »För detta människor». Båda dessa berättelser afspegla fullt troget G:s lif under denna tid och ha därför som många andra af hans verk äfven ett stort biografiskt värde.

De själskval, hvaraf Gorjkij under denna tid led, drefvo honom 1888 till ett själfmordsförsök, som dock dess bättre icke lyckades.

»Efter att ha sjuknat till husbehof», berättar Gorjkij, »kryade jag till mig igen för att etablera mig som äppelmånglare». Därefter var han en tid stationskarl, hvarefter han återvände till Nischnij-Novgorod för att fullgöra sin värnplikt. Han blef emellertid kasserad, startade en handel med »bajersk kvass», hvarpå han lyckades få anställning som sekreterare hos den allmänt aktade advokaten A. I. Lanin, hvilken enligt hans egen utsago på hans bildning utöfvade »ett omätligt inflytande».

Här fick han ock både andligen och lekamligen tillfälle att hvilat ut, men det fågelfria vagabondlivet lockade honom ånyo, och redan 1890 gaf han sig åter i väg, genomvandrade hela de »Donska kossackernas land», Ukrajn, Bessarabien, längs syd-kusten af Krim till Kubanområdet och Kaukasien. År 1892 kom han till Tiflis, där han arbetade på en järnvägsverkstad, och där han samma år i tidningen »Kavkas» publicerade sin första berättelse, »Makar Tschudra», en färgsprakande zigenarskildring. Efter någon tid återvände han till sin hemtrakt vid Volga, kom här 1893 tillsammans med den bekante författaren Vladimir Karaljenko, hvilken han främst har att tacka för att han ryckte in i den »stora litteraturen». Från året 1895 skrifer han huvudsakligen i de stora tidskrifterna »Russ-

koje Bagastvo», »Ruskaja Myslj» m. fl. Samtidigt arbetar han i provinspressen, där hans berättelser »Skuggbilder» se dagen. Sedan hösten 1898 ha Gorjkij's litterära alster uteslutande publicerats i den frisinnade månadsskriften »Schisnj» (Lifvet), som indrogs i juni detta år, då G. jämte hans

Efter fotografi.

ALEXEJ MAXIMOVITSCH PESCHKOFF.
(Maxim Gorjkij.)

tvänne vänner och medarbetare A. P. Tschechoff och J. N. Tschirikoff ställdes under polisuppsikt. I den nämnda tidskriften har G. förra året utgivit sin novell »Foma Gardjajeff» och början till den stora romanen »Bönder».

Den ofvan omtalade sekvestreringen och därmed följande polisuppsikten har gjort, att den sedan någon tid svårt bröstsjuke diktaren hindrats från att följa läkarnes ordination och uppsöka ett mildare luftstreck. Först i dagarne har det lyckats hans vänner utverka, att han under polisbevakning får begifva sig till Krim, där hans ofvannämnde vän Anton Tschechoff förut befinner sig — under polisbevakning!...

Ett närmare ingående på Gorjkij's författarskap tillåter ju ej utrymmet — vi hänvisa intresserade läsare till hans båda berättelser »Ur-pårade» (F. d. människor) och »Max Orloff och hans hustru», som i dagarne utkommit i svensk öfversättning.

Som slutord och som en kort karaktäristik anföra vi den bekante ryske kritikern Protopotoffs ord om Gorjkij:

»Han har lefvat litet», säger han, »men genomlevat mycket. Hans iakttagelser äro inga vanliga iakttagelser, utan någonting förmer, någonting högre. utarbetadt icke blott i hans talangs smältugn, utan äfven i hans själs lönkamrar».

Och de lönkamrarne gömma stora och rika skatter...

EN FÖRLOFNING.

AF KNUT EILERT.

»Så, nu äro de osams igen», mumlade den gamla damen, då hon från sidorummet hörde ett par högljudda, disputerande röster. »Så snart Kurt visar sig, har man inga händer med flickan. Först reta de hvarandra, och efter mindre än en kvart äro de färdiga att slås. Ja, dem lär det väl aldrig bli ett par af, fast det varit min älsklingsplan — de äro ju som hund och katt...»

Här afbröts den gamla damen hastigt i sina reflektioner, så hastigt att hon förfärad tappade en maska i stickstrumpan. Dörren rycktes upp, och in stormade en ung flicka på aderton år.

Det vackra ansiktet glödde af ifver, och hon såg mycket förargad ut. »Men Ilka!» sade den gamla förebrående. »Hvad är det nu igen? Det är ju ett oväsen, som om ett halft dussin pojkar hölle på att slåss, och alls icke som om en ung dam från det nittonde århundradet förde en bildad konversation!»

»Hvad det är — ja, det må du fråga, tant lilla! Det är naturligtvis den utmärkte herr jägmästaren, som skall kritisera mig. Icke ens denna hvita klädning, som jag tycker så mycket om» — hon vände och vred hävid på sig framför spegeln för att beundra, hur fördelaktigt det mjuka tyget framhöll hennes smärta figur — »icke ens den går i honom. Nej, grönt skall det vara. Naturligtvis just för att jag önskat mig en blå till min födelsedag.»

»Men man kan ju icke förtänka en jägare, att han älskar den gröna färgen, och du kunde väl för en gångs skull glädja honom med att klä dig i grönt. Tänk så tacksam han skulle bli för denna lilla uppmärksamhet!»

»Han tacksam! Han, som bara gör allt för att reta mig. Ber jag honom blåsa »Säg, hvi står du här så ensam» på sitt horn, så drar han till med sina otäcka signaler, så det slår lock för öronen på mig — och det bara för att retas...»

»Ja, men då förstår jag verkligen icke, hvarför han kommer hit hvarenda söndag. Om jag vore som han, skulle jag verkligen hålla mig borta —»

»Precis min mening, kära tant, och det kan du gärna säga åt honom, ty här kommer han.»

Dörren öppnades och en ung, ståtlig man, klädd i skogsstatens släpuniform, inträdde.

»Goddag, kära lilla faster!» sade han och kysste artigt den gamla på handen. »Hoppas du varit rask och kry under hela veckan?»

Den gamla mönstrade med belåten min sin brorson.

»Du ser så varm ut, Kurt. Ilka skall gå efter något läskande åt dig.»

»Ja, det är rätt — efter sin bestämmelse bör kvinnan lära att tjäna. Du känner väl till dessa vackra ord, min ännu vackrare kusin. Upp och öfva dig!» sade han skrattande till den unga damen.

»Jag bryr mig icke om att gå för Kurts skull», ljöd det stridslustet från dennas röda läppar, »vill han ha något, »an han gå själf eller ropa på pigan.»

»Barn, barn», förman-de den gamla, »vill ni nu vara hyggliga. Hvar för sig äro ni de bästa människor i världen, men tillsammans äro ni rakt odrägliga. Hvad skall det bli af detta? Inte vet jag!»

»Men jag vet», kom det från Kurt.

Nästa söndag var Ilka verkligen klädd i blått, som Kurt icke kunde tåla. Och för öfrigt gjorde de till tantens förtviflan nu som alltid ingenting annat än grälade. Och det hjälpte icke, att han på tantens inrådan höll sig borta i fjorton dagar — så fort han kom, brast det lös igen.

En dag kom han som vanligt på besök, och som alltid gällde hans första fråga Ilka.

»Hon skall just ut och cykla.»

»Då följer jag med. Får jag lof?» frågade han den i detsamma inträdande kusinen.

»Det kan jag icke hindra dig från», kom det kyligt. »Hur mycket jag för öfrigt sätter värde på ditt sällskap, vet du nog själf.»

»Om jag än icke bedrar mig, hvilket högst sällan är fallet, så sätter du precis lika mycket värde på mitt sällskap, som jag på ditt», sade han ironiskt och med en humoristisk blinkning i de vackra ögonen.

De åkte i väg, sida vid sida. Men hur mycket han än ansträngde sig för att kunna få ett fredligt samtal i gång, fick han blott korta af-färdande svar. Och likväl — hade Ilka sett de längtansfulla blickar, som han emellanåt kastade på henne, hade hon måhända varit vänligare. Och hade han sett, hur hon ibland vände sig om med en bedjande min, så hade han nog förstått, hur mycket af hennes tvärhet som var allvarligt menadt.

»Får du aldrig transport?» frågade hon plötsligen efter en längre paus.

»Det beror på dig. Om du vill, skall jag söka transport till — Japan», svarade han bittert.

»Ja, gör mig den tjänsten, så slippa vi åt minstone gräl.»

»Jag skall söka transport i morgon dag. Men som det kommer att dröja något, skall jag redar från i dag förskona dig från min närvaro. Ha den äran att rekommendera mig!»

»Som du behagar!»

Han vände hastigt och styrde hemåt — dock icke hastigare än att han fick tid att se en tår i hennes trotsiga öga och en förstulen, ångerfull blick. Småningom hade hon nått fram till en stor skog ett par mil från staden, hvilken hon satt som mål för sin utflykt. Hon satt i sina tankar, åkte långsamt framåt och styrde helt mekaniskt, då hon plötsligen spratt till:

»Väita litet, vackra unge — en kyss först!»

Hon blef aldeles förlamad af förskräckelse och såg upp. Framför henne stod en grof, trasig landstrykare med en duktig påk i handen. I samma ögonblick grep han tag i styret samt ämnade fatta henne om lifvet.

Halft vanmäktig af förskräckelse kunde hon endast ropa:

»Hjälp, Kurt, hjälp mig!»

Och som ett under visade sig Kurt vid utkanten af skogen, närmande sig med blixstens fart. Då landstrykaren fick se honom, släppte han sitt offer, satte öfver diket och försvann hastigt i skogen.

Men Kurt lyfte upp den bleka unga flickan och strök henne ängsligt och kärleksfullt öfver det lockiga håret.

»Hur är det, min älskling, han har väl ej gjort dig illa? Skall jag fortfarande gå min väg och söka transport», tillade han med en smula af den gamla retsamheten, då hon alltjämt låg stilla i hans armar utan att se upp.

Han lyfte upp hennes huvud, och han mätte ha läst svaret i de tårfyllda ögonen, ty han tryckte henne ömt intill sig och kysste hennes bleka läppar.

Ett par timmar senare kom han infarande till tanten.

»Kan du tänka dig, faster lilla» — började han utan att hälsa — »hon har förlofvat sig...»

»Hvilken 'hon'?»
 »Ilka förstås!»
 »Ilka! Utan att säga ett ord till mig! Mot min vilja. Det skall hon sannerligen få veta af — jag skall —»
 Den gamla damen kom inte längre, så altererad blef hon. Först sedan hon en stund hämtat andan, kunde hon fortsätta:
 »Med en vildt främmande karl? Jag samtycker aldrig därtill. Kanske hon haft någon kurtis bakom min rygg — tror du det, Kurt?»
 »Nej, det tror jag icke, faster lilla, saken är af nyaste datum.»
 »Det är detsamma för mig! Inför mina ögon

kommer hon aldrig mera — jag vill icke se henne.»
 »Men kära faster —.»
 »Försvarar du henne också? Du borde skämmas!»
 »Men så låt mig då berätta det hela.»
 »Jag vill icke höra något om eländet. Eller känner du kanske den gunstige herrn?»
 Kurt nickade leende.
 »Något», sade han.
 »Och det säger du först nu», sade hon förargad. »Det hade jag sannerligen icke väntat af dig. Kvickt fram nu med sanningen: med hvem har det rysliga barnet förlofvat sig?»
 »Med — mig, faster lilla!»
 »O — o — tacka pojke —»

HEINEMONUMENTET I PARIS.

Foto. taget för HVAR 8 DAG.

MAX NORDAU (DEN HVITSKÄGGIGE MANNEN A BILDEN) HALLER TAL VID HEINEMONUMENTETS AFTACKANDE.

På Heinrich Heines graf å Montmartres kyrkogård i Paris restes söndagen den 24 november ett vackert minnesmärke öfver denne Tysklands störste lyriker. Som bekant tillbrakte Heine senare delen af sitt lif i Paris, där han afled 1869. Han hade gått i frivillig landsflykt, då han funnit de dåvarande förhållandena i Tyskland alltför tränga för sin diktande.

Heines graf, som utgjort en vallfartsort för alla tyskar, hvilka besökt Seinestaden, hade hittills ingenting, som särskildt utmärkte den. En enkel grafkulle, planterad med ljung, diktarens favoritblommor, det var allt. Den minnesvärd, som nu rests, har bestokats af en österrikisk komité, i spetsen för hvilken stod deputeraden Konstantin Noske, och den har utförts af den i Wien bosatte danske bildhuggaren Hasselriis.

På sockeln synes en lyra och en krans af rosor och däröfver en byst af diktaren. Det är ett sannskyldigt martyrhufvud. Heines sista lefnadsår, då han var paralyserad vid sjukbädden, voro också en enda lång dödskamp. I lifstiden uttalade Heine i ett bref till Teophile Gautier sin önskan att icke bli afbildad tård och med hängande hufvud som en af Moralés Kristustyper.

»Liksom kvinnorna tycker jag om, att man gör mig vacker». Denna önskan har bildhuggaren likväl icke tillmötesgått, och bilden af Heine visar

ett tårtdt Kristushufvud med slutna ögon och en mun, där lidandet kommit det glada, ironiska löjett att stelna till ett bittert och smärtfullt drag.

Vid monumentets aftäckning höllos flera tal bl. a. af Gaston Deschamps å Frankrikes och Max Nordau å Tysklands vägnar. Den senare talade om Heine som skaparen af den tyska lyriken och denna lyriks budbärare ute i världen. Heine vore en världsdiktare, hans originella tankestarka poesi behöfde hvarken rytmsens eller rimmets regementsmusik för att göra sig gällande. Hos honom förenades den mest drömmande och öfversvinneliga idealism med den mest groteska och nyktra realism. Han var en Don Quixote och en Sancho Panza förenade i en person. Talet hälsades med stort bifall.

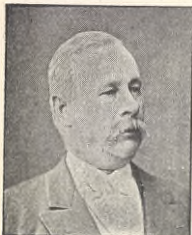
På grafstenen läsas Heines verser:

*Wo wird einst des Wandermüden
 Letzte Ruhestätte sein?
 Unter Palmen in dem Süden?
 Unter Linden an dem Rhein?*

*Immerhin! Mich wird umgeben
 Gotteshimmel, dort wie hier,
 Und als Todtenlampen schweben
 Nachts die Sterne über mir.*

Ralph.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

C. L. HALLDÉN.

OSCAR ÅGREN.

VICTOR LARSSON.

KNUT TERSMEDEN.

RICHARD LINDGREN.

O. KYLBERG.

JUBILEUM. 50-års-jubileum som underofficer firade den 25 november fänjunkaren vid Svea lifgarde *C. L. Halldén* som trots sina 76 år, fortfarande rask och kry, tjänstgör, och som i anledning af dagens betydelse var föremål för mycken hyllning och uppmärksamhet. Så fick han af officerarne mottaga ett vackert skrifställ af silver, af underofficerssällskapet deltas hederstecken samt af kamraterna vid regementet en präktig hedersabel.

HYLLNING. Sitt 25-årsjubileum kunde stationsinspektoren vid Sundbybergs station, *Oscar Ågren*, fira den 26 november. Ett större antal af köpingens invånare hade med anledning häraf inbjudt hr Å till en fäst, hvarvid han hyllades på det lifligaste.

RIKSDAGSMANNAVAL. Det med stort intresse emotsedda riksdagsmannavalet i Halmstad utföll så, att liberalernas kandidat, redaktören *Victor Larsson*, afgick med segern. Den nyvalde riksdagsmannen är född i Veinge i Halland den 5 maj 1863. Efter studier i Uppsala 1881-83 öfvergick han till tidningsmannaverksamheten, blef fast medarbetare i "Hallsandsposten" 1889 samt dess redaktör 1897.

Ett särregt jubileum kunde den bekante Stockholmsjournalisten *Knud Tersmeden* fira den 1 december, i det att han då iugick i 40:e året af sin verksamhet inom pressen. Alla hans vänner, hvilka förvisso äro legio, önska den ständigt lika rörlige och pigge äldringen ännu fyrtio år af obruten arbetskraft!

C. A. UDDGREN.

EN FRAMSTÅENDE BANKMAN. Kristianstadsbanken har ju i dessa dagar låtit mycket tala om sig, och meddela vi här dragen af den nye chefen för det reorganiserade bankinstitutet *R. W. O. direktör Richard Lindgren*, hvilkens val hälsats med allmän tillfredsställelse.

FÖDELSEDAGAR. 60 år fyllde den 16 november föreståndaren för Manilla döfstumskola, rektorn vid döfstömläroseminariet *R. N. O., R. St. O. O. til dr O. Kglberg*, som då hjärtligt hyllades af skolans lärjungar äfvensom af många kolleger, både från vårt eget och de andra skandinaviska länderna.

75 år fyllde den 20 november kyrkoherden i Qville *Carl August Uddgren*, och var den vördade gamle prästmannen i anledning af dagens betydelse föremål för mycken hyllning.

60 år fyllde den 29 november kaptenen vid väg- och vattenbyggnadskåren *J. A. Brunskog*, som då erhöi många gratulationer från talrika vänner.

81 år fyllde den 27 november brittiske v. konsulin i Uddevalla *William Franklin Thorburn*, hvilken under en lång följd af år var vice ordförande i Göteborgs och Bohusläns hushållningssällskap, och ännu med lifligt intresse säsom numera vice ordförande i Uddevalla stadsfullmäktige deltagar i dags-händelserna. Förutom sin stora kommersiella och kommunala verksamhet har konsulin T. egnat ett mycket framgångsrikt arbete åt skogsodlingen i sin hembygd.

A. R. HULTING. †

J. A. ÖSTERMAN. †

GÖSTA CARLSSON. †

E. A. OLLMAN. †

AMY NORBERG. †

A. L. MATSSON. †

E. A. ALMSTEDT. †

DÖDSFALL. Den 17 november afled f. kaptenen vid Skaraborgs regemente *R. S. O. Axel Reinhold Hulting*, f. 1825. H., som var en duglig och omtyckt officer, nådde sin senaste befördran 1862 samt tog afsked 1868.

Natten till den 18 november under den svåra snöstormen råkade kapt. *J. A. Österman* å ångaren *Vaxholm* i falla i vattnet och drunkna. Den så sorgligt omkomne var en några och fyrtio års man, hvilken närmast sörjes af hustru och barn. Han hade under en följd af år varit anställd i *Vaxholmsbolagets* tjänst och var en duktig ångbåtsbefälhafvare, omtyckt både af underlydande och trafikanter.

Den 19 november afled i hufvudstaden tandläkaren *Gösta Carlsson*. 32 år gammal. Bördig från Arboga, blef C. 1890 student och studerade sedan medicin i Uppsala. Sjukdom kom dock i vägen, och han började läsa på tandläkarexamen, som han aflade 1895. Han sörjes närmast af maka och sysskon.

Den 24 november afled i Uppsala inneafvaren af allmänna tidningskontoret därstädes, *Magnus Estbjörn Lindberg*. 32 år gammal. L. var en mycket duktig karl, hvilken 1895 öfvertog den affär han vid sin död innehade.

Den 25 november afled kyrkoherden i Stigtofta och Nykyrka i Södermanland *Erik Alfred Almstedt*, f. 1828. Den äldrade var en bildad och fin man samt varm till alla humanitära sträfvan. Så var han bl. a. stiftare af Södermanlands läns skyddsför- ening för frifriga fångar. Han sörjes närmast af maka, barn och barnbarn.

Den 27 november afled i hufvudstaden civilingenjören *Edvard Albrecht Ollman*, 88 år gammal. Ollman var, som bekant, under en lång följd af år, nämligen 1885-74, öfveringenjör och föreståndare för Bergsunds mekaniska väerkstäder och var, efter det han fränträd denna befattning, ledamot af bolagets styrelse. Han sörjes närmast af barn.

Föreståndarinnan för abnormskolan "Caroline von Vegesacks minne" å villan *Carlsvik* vid Söderfjelje, fröken *Amy Norberg* har i dagarne aflidit. Alltsedan 1886 hade hon beklädt sin ansträngande plats att sköta så väl den husliga ekonomin som att uppfostra de stackars barn, af hvilka hon ägnat sin oppoffrande värd. Fröken N:s minne skall i tacksam hägkomst bevaras af många.

Den 24 november afled i hufvudstaden efter en längre tids sjukdom en vida kring känd person, konsthandlaren *Alfred Leonard Mattsson*, 54 år gammal. M. innehade den bekanta stora antikvitets- och konsthandeln vid Beridarebangatan, samt äfven en snickeriverkstad, där konstnöbler förfärdigades. Han sörjes af maka, barn och många vänner.

I Göteborg afled plötsligen fredagen den 22 dennes f. godsägaren *Carl Conrad Nilsson*. Den äldrade hedersmannen, som för cirka femton år sedan vid hustruns då timade död flyttade till Amerika och sedan dess vistats därstädes hos en broder, hade under hemesan insjuknat i lungsäckinflammation, som öfvergått till varbildning, samt afled i samma ögonblick han satte föten å fädernejorden. Han fick dock hvilka i sitt hemlands jord och begravdes den 26 dennes å Sanna kyrkogård. buren till gravén af sina djupt sörjande söner.

J. A. BRUNSKOG.

W. F. THORBURN.

M. E. LINDBERG. †

E. A. ALMSTEDT. †